

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

לד.

עין משפט נר מצוה

נא טו"ש ע"א ח"א סי'
תקפ"ט ס"ף פ'
נב ח"א ח"א ח"א ח"א
שופר ה"ל טו"ש ע"
ח"א סי' תק"ט ס"ף פ':

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואידך דרב מנא
מדשני קרא דבימימי:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה ח"א ק' לאו
גזירה שוה ב' בלופר
מקצתו ע"י סוכה דף לא
ע"א ח"א ח"א ח"א ח"א
ולע"י:

לעני רש"י

קומפלייט"א
[קומפלייט"א]
קולות עצובים.
ריציוני"ר. לילל
[צילום קצרים].

רבינו חננאל

ולא נחברו הדבר כדברי
אחר מהן, והיו כל ישראל
כולן עושין זה וזה, דבריו
להו דתרווייהו תרועה היא,
ותרגו התם לעשות תש"ת
ותר"ת תש"ת שלש פעמים.
וכא' ר' אבהו ומצא עיריות
תוקעין תש"ת ואחרים
[נתיי תוקעין תר"ת], ואצ"פ
שגם שלשה שבחים תרועה
היא, ואחרים היו תוקעין
תש"ת, ודומה משמש
שעשו כך, שהיו
אומרים אם תש"ת הוא
האמת, הרי הפסיק בין
התש"ת השני, התר"ת
והתש"ת, ותיקן שיהו
עושין תש"ת תש"ת
תש"ת, וכן תר"ת תר"ת
תש"ת, וכן תש"ת תש"ת
תש"ת, ואמר א"ה מהן
ודאי עשינוהו בלי הפסקה
בניהן ואצ"פ שכולם
תרועה הם, השלים ביניהם
שהיו הכל נהגין מנהג
אחד ולא תיראה חלוקה,
ואמר להן מכל מקום
נמצאו תקיעות זו אחר
זו בלי הפסק בינתיים.
ולפיכך נהגו הכל כמנהג
הזה לתקוע מיושב כמו
שתיקין ר' אבהו, ועליהן
מברך התקוע ברכת
התקיעה, ואצ"פ שאינו
על סדר הברכות, וצבור
צריכין לתקוע על סדר
הברכות, מיהו ברכות אינן
מבטלות אותן התקיעות.
ופניו שכבר יצאו
הציבור ידי חובה, לפיכך
נהגו לתקוע במלכות
תש"ת, כוכרונות תר"ת
ובשפורות תש"ת, להודיע
והכל אחד הן, והכל
יצאו ידי חובה ולא
נשא ברבר ספק, והא
דאמר ר' יוסקן שמע

תלמוד לומר וקעפסם. והדר תרועה: שאין ס"ל שנית. שכבר אמר
ותקעם תרועה ונסע ממנה פלוני כי הדר אמר ותקעם תרועה
ונסע ממנה פלוני פשיטא דשנית היא: שהא תקיעה שניה לה. והכי
קאמר ותקעם תקיעה שנית לתרועה: ה"ג ושלש תרועות נאמרו

צ"ה צמחון זכרון תרועה והעברת
שופר תרועה יום תרועה יהיה לכם
ושתי תקיעות לכל אחת ואחת מזנינו
למדן לר"ה שלש תרועות ושש
תקיעות שמים מדברי תורה ואחת
מדברי סופרים והעברת שופר תרועה
צמחון זכרון תרועה מד"מ יום
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא צ"ה
רבי שמואל צר נחמני אומר אחת
מד"מ ושמים מד"ס והעברת שופר
תרועה מד"מ צמחון זכרון תרועה
יום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא
צ"ה מאי לתלמודו הוא צ"ה וכו':
שמים מד"מ. מרי קראי דרוש למנינא
דקמני ואזיל והעברת שופר תרועה
צמחון זכרון תרועה מד"מ כלומר
מכאן נלמדו שמים יום תרועה יהיה
לכם לא תדרשה למנינא שהרי
לתלמודו הוא צ"ה מופנה לג"ש שדרש
תרועה תרועה לג"ש אלא כמעשה
אמרוהו כדי להשוות מלכות וזכרונות
ושופרות לתקיעותיהן: רבי שמואל
צר נחמני אומר כו' מאי לתלמודו הוא
צ"ה בשלמא מד לג"ש אידך למאי:
לא משמע ליה. למדרש מנייה פשוטה
לפניה: דרך העצרתו. למעט
הפכו ותקע צו כדלמחן (לעיל דף כו.):
ניעבריה ציד. ואי לאו דלדר כמעשה
לא הוה משמע מעבירו לשון תקיעה:
מספקא ליה. ועד תרווייהו: ודלמא
גנוחי הוא. ואין לך לעשות תרועות
שצרים לפשוטה שלאחריה: ודלמא
ינוחי היא. ואין לנו שצרים וקא
מפסקי שצרים דקשריק דר' אבהו
צ"ה תקיעה ראשונה לתרועה ואין
כאן פשוטה לפניה: צרישא גנוחי גנת.
גיחות ארוכות קומפלייט"א צלע"ז:
והדר מילינ' רציוני"ר צלע"ז:

משע

1) שאין תלמוד לומר צדש השביעי. דהא כמז לן צדמה מקומות
דיום הכפורים צדש השביעי הוא והכא יו"כ כמיז: והעברת.
פשוטה משמע העברת קול אחד: ציוה"כ טעבירו. הרי העברת
תחילה וסוף ותרועה כמיזא צינתיים: ומנין שלש של שלש. מנין

שאין ת"ל בחדש השביעי ומה ת"ל בחדש
השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי
זה כזה ומנין שלש של שלש ת"ל
והעברת שופר תרועה צמחון זכרון תרועה
יום תרועה יהיה לכם ומנין ליתן את האמור
של זה בזה ושל זה בזה ת"ל שביעי שביעי
לגזירה שוה הא כיצד שלש שהן תשע
שיעור תקיעה כתרועה שיעור תרועה
כשלשה שברים האי תנא מעיקרא מייתי
לה בהיקישא והשתא מייתי לה בגזירה שוה
הכי קאמר: אי לאו גזירה שוה הוה מייתינא
לה בהיקישא השתא דאתיא גזירה שוה
היקישא לא צריך והאי תנא מייתי לה בג"ש
מדובר דתניא ותקעם תרועה תקיעה
בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אומר
תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה או
אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא כשהוא
אומר ובהקדיל את הקהל תתקעו ולא
תריעו הוי אומר תקיעה בפני עצמה
ותרועה בפני עצמה ומנין שפשוטה לפניה
ת"ל ותקעם תרועה ומנין שפשוטה
לאחריה ת"ל תרועה יתקעו ר' ישמעאל בנו
של ר' יוחנן בן ברוקא אומר אינו צריך הרי
הוא אומר ותקעם תרועה שנית שאין ת"ל
שנית ומה ת"ל שנית זה בנה אב שכל מקום
שנאמר תרועה תהא תקיעה שניה לה אין
לי אלא במדבר בר"ה מנין ת"ל תרועה
תרועה לגזירה שוה ושלש תרועות נאמרו
בר"ה שבתון זכרון תרועה יום תרועה
והעברת שופר תרועה ושתי תקיעות לכל
אחת ואחת מצינו למדין שלש תרועות ושש
תקיעות נאמרו בר"ה שתיים מדברי תורה
ואחת מדברי סופרים שבתון זכרון תרועה
והעברת שופר תרועה מדברי תורה יום
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא רבי

שמואל בר נחמני אומר רבי יונתן אחת מד"ת ושתיים מדברי סופרים והעברת שופר תרועה מד"ת שבתון
זכרון תרועה ויום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא מאי לתלמודו הוא בא מיבעי אביום ולא בלילה
ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכפורים אי אביום הכפורים יליף נגמור נמי מיניה
לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי בהו והעברת כדרב מתנא
דאמר רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבירה ביד ואידך דרב מתנא מדרשני
(א) בדיבוריה תעבירו ביד לא מצית אמרת דגמר עברה עברה ממשא כתיב הכא והעברת שופר
תרועה וכתוב התם ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף
כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן
חצוצרות ת"ל תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו א"י זהו חג שהחדש
מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וקאמר רחמנא שופר יתקין רבי אבהו
בקברי תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי ליל לעביד
תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנת לעביד תקיעה שלשה שברים
ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנת אי ילולי ליל מתקף לה רב עיירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסקי
שלשה שברים בין תרועה לתקיעה דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקף לה רבינא
ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה דהדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו
מאי אתקין אי גנוחי גנת הא עבדיה אי ילולי ליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנת וילולי אי הכי
ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שברים ותקיעה דלמא ילולי וגנת סתמא דמילתא כי מטרע
באיניש מילתא ברישא גנת והדר ילולי: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: אמר רבי יוחנן שמע
אתשע

(א) צ"מ ס"ה סנהדרין
[מג.]. (ב) [סוכה ג.].
(ג) [ל"ל מנין]. (ד) [לעיל
כ.]. (ה) [לעיל ח. וש"ס].
(ו) [מכאן ש"ך ע"ד לעני'
לג.]. (ז) [ש"ך ש"ך לנס].
(ח) כ"ה ע"ף: ולאחריה.

תורה אור השלם

1. והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור החדש ביום הכפורים תעבירו שופר ככל ארבעם: ויקרא כה ט
2. דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יקרה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: ויקרא כה ט
3. ובחדש השביעי באחד לחדש יקרה לכם קדש יקרה לכם מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יקרה לכם: במדבר כ ט
4. ותקעם תרועה וקסעו המחנות התינים קדמה: במדבר י ה
5. ובהקדיל את הקהל תתקעו ולא תריעו: במדבר י ז
6. ותקעם תרועה שנית וקסעו המחנות התינים תיקמה תרועה יתקעו למקסעיהם: במדבר י ז
7. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואיש אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויפלא עינים מרחבי: במדבר י ז
8. תקעו בחדש שופר בבסכה ליום חגנו: תהלים פ ד

מוסף רש"י

או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא. מנא חמך ון ומלך ש"ך לוי (סוכה ג.). ת"ל תרועה יתקעו. לומר אחר התרועה יתקעו (שם). דרך העברתו. כדכ"ה שאלו מעבירו כדלמא צמחון מתיים (לעיל כו.). שהחדש מתכסה בו. לתקוע. כגון שמתינו לפני מערב וערית ליושבי מערב, כדלמא (לעיל ב.) ערית ליושבי מערב מתכסה סוכה (ביצה טו.). הוי אומר זה ר"ה. שגם כדלמא חג. אלא שאל תמי כדלמא חג. חג (סנהדרין טו.) דלוי שאל י"ט כגון מתנאם לנגנת מתקת ונראית לכל מקום (ביצה טו.). כנסת ליום חגנו, כדלמא חג. מתקע מתקע הלגנה שופר כשהוא מתקע ביום חגנו (שם).